ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Lenky Matyášové ve věci žalobce: **J. H.,** zastoupený JUDr. Janou Holubcovou, advokátkou se sídlem Dolní Bečva 494, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje,** se sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín, **za účasti osob zúčastněných na řízení:** I. J. F., II. Ing. P. L., III. A. D., v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 6. 2014, č. j. 22 A 108/2012 - 84,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 6. 2014, č. j. 22 A 108/2012 - 84, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

K žádosti osoby zúčastněné na řízení 1) zahájil Obecní úřad Hutisko-Solanec (dále jen „obecní úřad“) řízení ve věci určení existence veřejně přístupné účelové komunikace na pozemku parc. č. X v k. ú. H. podle § 142 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“).

Rozhodnutím ze dne 5. 12. 2011, č. j. 5/XII/2011-Rozh., obecní úřad rozhodl, že na pozemku parc. X v k. ú. H. v úseku od napojení na veřejně přístupnou účelovou komunikaci na parc. č. X v k. ú. H. až po veřejně přístupnou účelovou komunikaci na pozemku parc. č. X v k. ú. H. existuje veřejně přístupná účelová komunikace.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce (dále „stěžovatel“), coby vlastník předmětného pozemku, odvolání. Rozhodnutím ze dne 6. 4. 2012, č. j. KUZL - 4057/2012, žalovaný zamítl stěžovatelovo odvolání a rozhodnutí obecního úřadu potvrdil.

Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) zamítl žalobu stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného. Z § 2 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“), dovodil, že prvním definičním znakem účelové pozemní komunikace je znatelnost cesty v terénu a její užitelnost dopravními vozidly. Tento znak měl za splněný, neboť obecní úřad provedl místní šetření, při němž konstatoval, že cesta je v terénu znatelná – jedná se o polní cestu o šířce cca 2,5 metrů s místy kamenitým povrchem. Stěžovatel tvrdil protiprávnost založení cesty, neboť zde měl tehdejší národní výbor neoprávněně nasypat vrstvu makadamu; podle krajského soudu ale nejsou okolnosti samotného zřízení cesty v řízení podle § 142 správního řádu relevantní z hlediska posouzení jejího charakteru jakožto veřejně přístupné účelové komunikace. Navíc z výpovědi svědků B., U., R. a V. vyplynulo, že cesta v daném místě existovala nejpozději v roce 1943, zatímco ke stěžovatelem zmíněnému násypu makadamu došlo až v osmdesátých letech 20. století. Tvrzení osoby zúčastněné na řízení 3), že v uvedeném místě cesta nikdy nebyla, měl krajský soud za vyvrácené ostatními důkazy, zejména výpověďmi ostatních svědků. Druhým definičním znakem účelové pozemní komunikace, vyplývajícím z § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, byla podle krajského soudu funkce komunikace jakožto spojnice pro vlastníky sousedních nemovitostí. I tento znak byl splněn, neboť zjištění obecního úřadu, že cesta spojuje nemovitosti dotčených osob s centrem obce, zůstalo nezpochybněno. Třetím definičním znakem veřejně přístupné účelové komunikace byl podle krajského soudu souhlas jejího vlastníka, což je dovozováno judikaturou Ústavního soudu i obou nejvyšších soudů z § 19 zákona o pozemních komunikacích. Tento souhlas může být dán i konkludentně, absencí aktivního bránění užívání komunikace. Podle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2006, sp. zn. 22 Cdo 1173/2005, takový souhlas v zásadě přechází i na pozdějšího vlastníka. V posuzovaném případě krajský soud zjistil, že při ústním jednání před obecním úřadem osoba zúčastněná na řízení 2) a V. L. shodně uvedly, že cestu užívaly od roku 1983 jako jedinou možnou příjezdovou komunikaci ke své nemovitosti po výslovně uděleném souhlasu tehdejších vlastníků pozemků, jenž byl udělen za přítomnosti E. B. i samotného stěžovatele. Ten k užívání neměl výhrady až do roku 2007, kdy začal cestu zahrazovat. M. a A. U. vypověděli, že cestu užívali jako jedinou příjezdovou komunikaci ke svému domu od roku 1966 a že od roku 1988, kdy začali stavět chalupu, matka stěžovatele průjezdu nikdy nebránila. I oni uvedli, že pokojný stav trval do roku 2007. Svědek R. uvedl, že tam cesta byla „vždycky“, svědek B., že tam byla již v roce 1943, a svědkyně V. (narozena v roce 1959), že tam byla od jejího dětství. Tuto cestu užívali s vědomím vlastníků pozemku a bez výhrad z jejich strany. Stěžovatel ani osoba zúčastněná na řízení 3) nesdělili, jakým způsobem měli jejich právní předchůdci projevovat nesouhlas s užíváním pozemku osobami odlišnými od pracovníků JZD. Krajský soud na tomto skutkovém základě dovodil, že právní předchůdci konkludentně vyjádřili souhlas s užíváním komunikace. K otázce nezbytnosti komunikační potřeby krajský soud konstatoval, s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2011, č. j. 2 As 44/2011 - 99, publ. pod č. 2370/2011 Sb. NSS, že při nesporném prokázání souhlasu s veřejným užíváním účelové komunikace je v řízení o vydání deklaratorního rozhodnutí podle § 142 odst. 1 správního řádu nadbytečné tuto otázku zkoumat. Správní orgány tak činily toliko pro přesvědčivost argumentace. Závěrem krajský soud poznamenal, že pokud došlo od skončení správního řízení ke změnám, například vybudování dalších cest, má stěžovatel možnost iniciovat

řízení o úpravě či omezení veřejného přístupu na účelovou komunikaci podle § 7 odst. 1 věty druhé zákona o pozemních komunikacích.

II. Obsah kasační stížnosti

Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, odkazující na kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Namítá, že v části týkající se konkludentního souhlasu právních předchůdců stěžovatele a v části týkající se viditelnosti cesty na předmětném pozemku není právní posouzení krajského soudu skutkově podložené. O konkludentním souhlasu právních předchůdců stěžovatele lze mít oprávněné a opodstatněné pochyby s ohledem na společenské poměry do roku 1989 a poté až do roku 1993, kdy dřívější JZD vydalo nemovitosti k zemědělskému hospodaření. Nelze přijmout bez pochybností závěr, že předchůdci stěžovatele se zpřístupněním cesty konkludentně souhlasili. Oproti tvrzení svědků B. a R. o dlouholeté existenci cesty stojí tvrzení svědkyně V., podle níž byla bez vědomí stěžovatele cesta upravena. Stěžovatel v žalobě poukazoval na jiné možnosti přístupu k sousedním nemovitostem, které byly reálné a využitelné. Osoby zúčastněné na řízení 1) a 2) jezdily ke svým nemovitostem jinou cestou. Dle tvrzení stěžovatele mu JUDr. M. H., který je jako oprávněná úřední osoba podepsán pod rozhodnutím žalovaného, dne 21. 3. 2012 telefonicky sdělil, že pokud by zástupci obce Hutisko-Solanec uvedli, že existují i jiné možnosti přístupu a příjezdu k sousedícím nemovitostem, rozhodl by ve věci jinak. Podmínka nutné komunikační potřeby tak nemohla být z výše uvedených důvodů naplněna. Pozemek slouží k výkonu jeho zemědělského podnikání i k obživě jeho syna a snachy. Napadeným rozsudkem nebylo důsledně zkoumáno, zda nedochází k neodůvodněnému omezení jeho vlastnického práva. Krajský soud se blíže nezabýval tím, že předmětná účelová komunikace prochází souborem budov tvořících statek stěžovatele, majících charakter uzavřeného objektu ve smyslu § 7 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení mu věci k dalšímu řízení.

III. Vyjádření ke kasační stížnosti a další podání

Osoba zúčastněná na řízení 1) ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že o neexistenci jiné komunikační alternativy svědčí fakt, že obec Hutisko-Solanec má vybudovat nějakou novou cestu. To bylo potvrzeno i v průběhu místního šetření. Komunikace zobrazené v mapách předložených stěžovatelem existují pouze na papíře. Soubor staveb, které stěžovatel nazývá statkem, zahrnuje tři rodinné domy, dva chlévy a stodolu. Jedná se o dříve samostatné budovy několika původních vlastníků, které mají dodnes samostatná čísla popisná. Stěžovatel od roku 2007 až do současnosti, navzdory správním i soudním rozhodnutím, stále verbálně napadá všechny, kteří tuto veřejně přístupnou účelovou komunikaci používají, klade na ni překážky a znemožňuje její údržbu a opravu. Tato komunikace je jedinou příjezdovou cestou k domu osoby zúčastněné na řízení 1).

Osoba zúčastněná na řízení 2) ve vyjádření ke kasační stížnosti tvrdila, že souhlas právních předchůdců stěžovatele s užíváním předmětné účelové komunikace byl udělen

ústně, nikoli jen konkludentně, a to při místním šetření v době nabytí sousední nemovitosti otcem osoby zúčastněné na řízení 2). Další ústní souhlas udělila právní předchůdkyně stěžovatele v době, kdy začaly konflikty se stěžovatelem. Když se osoba zúčastněná na řízení 2) pokusila o dohodu se stěžovatelem a navrhla zřízení věcného břemene, případně nájemní smlouvy, odmítl ji stěžovatel se slovy *„Jezdíš? Jezdíš! Tak není co zřizovat*". Viditelnost cesty byla potvrzena při místním šetření obecním úřadem. Řešení navrhované stěžovatelem není vyhovující, neboť uvedené cesty vedou přes místy podmáčené louky a strmé lesní stezky. Cesta provizorně využívaná osobou zúčastněnou na řízení 2) končí 150 metrů vzdušnou čarou od jejího pozemku; přístup k pozemku je tak možný pouze pěšky, strmou lesní cestou. Cestu přes dvůr stěžovatele využívá omezeně vzhledem k tomu, že ji stěžovatel ohrožoval nejen slovně, ale i vidlemi a házením smrkových kůlů pod kola vozidla. Přitom osoba zúčastněná na řízení 2) tuto komunikaci využívala bez jakýchkoli výhrad od roku 1983 do roku 2007. Charakter a počet budov se od roku 1983 nezměnil.

Osoba zúčastněná na řízení 3) vyjádřila podiv nad tím, že její výpověď byla krajským soudem vyhodnocena jako nevěrohodná. Trvá na tom, že v době, kdy vyrůstala, končila cesta pod chlévem přináležejícím k nemovitostem č. p. X a č. p. X a dále pokračovala louka. Po louce sousedé chodili a sloužila i ke svozu sena z luk či dřeva z lesů. V rámci kolektivizace zemědělství jim byl majetek odebrán a přidělen JZD k užívání. V té době jejich louku používali i sousedé k průjezdu ke svým nemovitostem; jakákoli reakce by byla z jejich strany bezpředmětná, stejně jako v případě, kdy se bez jejich souhlasu rozhodl národní výbor nasypat na část louky makadam. Žalovaný se podle ní nezabýval jinými komunikačními alternativami.

Stěžovatel ve svém dalším podání rozporoval tvrzení uvedená ve vyjádřeních osob zúčastněných na řízení 1) a 2). Dále sdělil, že má obavu z chování osoby zúčastněné na řízení 1) a jejího syna a z toho, že společnost LINESSA Medical s.r.o., vlastnící pozemky nad jeho pozemky, začne podnikat v oblasti ubytování osob, což by mohlo vést k zániku jeho podnikání.

Na to ještě zareagovala osoba zúčastněná na řízení 2), která trvala na pravdivosti svých tvrzení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

IV. Řízení před rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu

Při předběžném posouzení kasační stížnosti dospěl pátý senát Nejvyššího správního soudu k závěru, že existuje rozporná judikatura Nejvyššího správního soudu k otázce, zda je při zjišťování veřejně přístupné účelové komunikace ve smyslu § 7 zákona o pozemních komunikacích nezbytné posoudit nutnost komunikační potřeby i v případě, že byl dán souhlas vlastníka, respektive jeho právních předchůdců, s obecným užíváním cesty, a proto věc předložil podle § 17 s. ř. s. rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu usnesením ze dne 26. 5. 2016, č. j. 5 As 140/2014 - 53.

Stěžovatel ve vyjádření ze dne 7. 6. 2016 označil předložení věci rozšířenému senátu za vhodné. V dalším vyjádření ze dne 12. 8. 2016 popřel, že by souhlas s užíváním cesty mohli dát jeho právní předchůdci, což vyplývá i z listin založených ve spise. Navíc je nutno vzít v potaz, že dříve byl příjezd k nemovitostem uskutečňován jinak než autem, třeba koňským povozem či na saních. Stěžovatel také podotkl, že E. B. nikdy nebyl vlastníkem uvedeného pozemku, čili jeho případný souhlas byl bez významu.

Na toto vyjádření zareagovala osoba zúčastněná na řízení 2) podáním ze dne 21. 8. 2016, v němž uvedla, že souhlas s užíváním cesty byl udělen právními předchůdci stěžovatele ústně a že tuto cestu pravidelně užívá její rodina od roku 1983. Kromě její rodiny užívaly pravidelně cestu i další osoby. Proti tomuto užívání cesty stěžovatel ani jeho právní předchůdci od roku 1983 do roku 2007 nikdy nevznesli žádnou stížnost.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 2. 2. 2017, č. j. 5 As 140/2014 - 76, dospěl k závěru, že judikatura Nejvyššího správního soudu byla skutečně nejednotná v odpovědích na předloženou otázku. Přesto shledal nedostatek své pravomoci k jejímu věcnému zodpovězení, neboť odpověď již podle rozšířeného senátu poskytla konzistentní nálezová judikatura Ústavního soudu, představovaná zejména nálezy ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06, a ze dne 15. 3. 2011, sp. zn. III. ÚS 2942/10. Z těchto rozhodnutí vyplývá, že i v případě udělení souhlasu s veřejným užíváním pozemku jako komunikace je nezbytné zkoumat naplnění podmínky nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby. Podle rozšířeného senátu byla tedy předložená otázka autoritativně vyřešena Ústavním soudem. Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu vydaná po těchto nálezech, zastávající opačný názor, označil rozšířený senát za ojedinělá, opomíjející citovanou judikaturu Ústavního soudu a nikterak s ní nepolemizující, z čehož dovodil, že tato rozhodnutí Nejvyššího správního soudu nebyla způsobilá založit jeho pravomoc k věcnému posouzení předložené otázky. Z uvedených důvodů rozšířený senát vrátil věc pátému senátu k rozhodnutí ve věci samé.

V. Věcné posouzení kasační stížnosti

Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

Kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že krajský soud měl posoudit, zda existují jiné možné přístupové cesty pro vlastníky sousedních pozemků. Krajský soud tak neučinil, neboť s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 44/2011 – 99, dospěl k závěru, že takové posouzení je nadbytečné v situaci, kdy byl jednoznačně prokázán konkludentní souhlas právních předchůdců stěžovatele s veřejným užíváním cesty (viz bod 41 rozsudku krajského soudu).

Jak ale vyplývá z usnesení rozšířeného senátu a jím odkazovaných nálezů Ústavního soudu, uvedený právní názor Nejvyššího správního soudu, převzatý poté krajským

soudem, odporuje nálezové judikatuře Ústavního soudu, která pro soulad s čl. 11 Listiny základních práv a svobod vyžaduje posouzení naplnění podmínky nutné komunikační potřeby vždy, včetně situace, kdy je souhlas s užíváním cesty jako veřejné komunikace dán nade vší pochybnost. V nálezu sp. zn. II. ÚS 268/06 Ústavní soud uvedl, že „*vedle nezbytného souhlasu vlastníka je podmínkou veřejného užívání soukromého pozemku též existence nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby. Z dnešních hledisek posuzování legitimních omezení základních práv se totiž jedná o nezbytnou podmínku proporcionality omezení. Zjednodušeně řečeno, existují-li jiné způsoby, jak dosáhnout sledovaného cíle (zajištění komunikačního spojení nemovitostí), aniž by došlo k omezení vlastnického práva, je třeba dát před omezením vlastnického práva přednost těmto jiným způsobům*“ (bod 34). Týž závěr Ústavní soud zopakoval v nálezech ze dne 15. 3. 2011, sp. zn. III. ÚS 2942/10, ze dne 21. 9. 2011, sp. zn. II. ÚS 3608/10, a ze dne 27. 10. 2011, sp. zn. I. ÚS 263/11, a odkázal na něj i v usnesení ze dne 2. 4. 2015, sp. zn. II. ÚS 136/15.

Pátému senátu je známo i usnesení ze dne 25. 2. 2014, sp. zn. II. ÚS 553/14, v němž Ústavní soud konstatoval: „[J]*e třeba zdůraznit, že judikaturní závěr kasačního soudu* [vyjádřený v rozsudku ze dne 20. 12. 2013, č. j. 7 As 94/2013 - 37] *o tom, že v tomto případě je nadbytečné zkoumat tzv. komunikační potřebu, nelze pokládat za ústavně nekonformní, jsoucí v rozporu s předmětným nálezem Ústavního soudu* [sp. zn. II. ÚS 268/06], *protože existence komunikační potřeby tu je fakticky konzumována vůlí vlastníka dotčeného pozemku, který takovou pozemní komunikaci zřídil nebo s jejím zřízením souhlasil*. (...) *Pakliže tedy Nejvyšší správní soud ze zjištěného skutkového stavu dovodil, že účelová pozemní komunikace byla zřízena vlastníkem pozemků, resp. vlastník pozemků vědomě strpěl užívání pozemků jako veřejně přístupnou účelovou komunikaci, nic nebránilo tomu, aby se společně se vznikem či zřízením této účelové pozemní komunikace aktivoval režim jejího obecného užívání, s tím, že v řízení o vydání deklaratorního rozhodnutí tak bylo nadbytečné zkoumat nutnou a nenahraditelnou komunikační potřebu, nepostupoval v rozporu s východisky citovaného nálezu*“.

Ústavní soud v citovaném usnesení interpretoval nález sp. zn. II. ÚS 268/06 tak, že z něj nevyplývá povinnost zkoumat nutnou komunikační potřebu, pokud byl udělen souhlas s užíváním cesty jako veřejně přístupné účelové komunikace. Uvedený závěr však podle Nejvyššího správního soudu nekoresponduje s jasným zněním nálezu, neboť v něm je jednoznačně stanoveno, že „*vedle nezbytného souhlasu vlastníka je podmínkou veřejného užívání soukromého pozemku též existence nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby*“. Pokud tedy Ústavní soud v nálezu sp. zn. II. ÚS 268/06 postavil vedle sebe dvě kumulativní podmínky ústavní konformity existence veřejně přístupné účelové komunikace, nelze podle Nejvyššího správního soudu z nálezu dovodit, že druhou podmínku lze fakticky konzumovat splněním podmínky prvé. Pak by ostatně bylo posouzení podmínky nutné komunikační potřeby irelevantní: buď by byla splněna podmínka souhlasu, a tedy by bylo možné deklarovat veřejně přístupnou účelovou komunikaci (bez ohledu na naplnění podmínky komunikační potřeby), anebo by nebyla splněna podmínka souhlasu, a nemohlo by se tak jednat o veřejně přístupnou účelovou komunikaci (opět bez ohledu na naplnění podmínky komunikační potřeby). Tento závěr Nejvyššího správního soudu potvrzuje i právní věta k nálezu zn. II. ÚS 268/06, která uzavírá, že „*jediný ústavněkonformní výklad je ten, že s takovým omezením vlastnického práva musí vlastník příslušného pozemku souhlasit. Vedle nezbytného souhlasu vlastníka je*

podmínkou veřejného užívání soukromého pozemku též existence nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby. Z dnešních hledisek posuzování legitimních omezení základních práv se totiž jedná o nezbytnou podmínku proporcionality omezení“. Takto ostatně interpretoval Ústavní soud tento nález ve své navazující nálezové judikatuře, např. v nálezu ze dne 15. 3. 2011, sp. zn. III. ÚS 2942/10, kde také dospěl k závěru, že „*obecný soud v rámci ústavně konformní interpretace § 7 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, na základě důkazního řízení musí mít za prokázané, že vlastník poskytl - výslovně anebo konkludentně - souhlas s veřejným užíváním účelové komunikace a dále musí mít za prokázánu podmínku potřebnosti*“ (podtržení doplněna Nejvyšším správním soudem).

Citované nálezy Ústavního soudu, na jejichž jednoznačné znění poukázal i rozšířený senát a jejichž precedenční síla je vyšší než usnesení (k jejich síle viz např. nález Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. IV. ÚS 301/05, body 85–92), nutně vedou Nejvyšší správní soud k závěru, že při zkoumání existence veřejně přístupné účelové komunikace ve smyslu § 7 zákona o pozemních komunikacích je nezbytné posoudit nutnost komunikační potřeby i v případě, že byl dán souhlas vlastníka, respektive jeho právních předchůdců, s obecným užíváním cesty. Krajský soud se splněním podmínky nutné komunikační potřeby nezabýval, protože její zkoumání považoval v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 44/2011 - 99 za nadbytečné. Tento právní názor však nemůže ve světle výše citovaných nálezů Ústavního soudu obstát, a je tedy dán důvod pro zrušení napadeného rozsudku krajského soudu a vrácení mu věci k dalšímu řízení podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s.

Stěžovatel dále zpochybnil závěr krajského soudu o konkludentním udělení souhlasu s veřejným užíváním cesty právními předchůdkyněmi stěžovatele. Tento závěr žalovaný i krajský soud opřeli o výpovědi celé řady svědků, kteří shodně uvedli, že cesta existovala mnoho desetiletí a že jejímu veřejnému užívání začal bránit až stěžovatel v roce 2007, tedy po desítkách let veřejného užívání (viz body 31–32 rozsudku krajského soudu). Opačně vypovídala jen osoba zúčastněná na řízení 3), jež ani neuvedla, jakým způsobem měly právní předchůdkyně stěžovatele veřejnému užívání cesty bránit (bod 34 rozsudku krajského soudu). Nejvyšší správní soud nemá uvedeným závěrům, které jsou přesvědčivě odůvodněny a mají oporu ve správním spise, co vytknout. Ostatně stěžovatel ani žádné konkrétní pochybení krajského soudu v tomto ohledu nenamítl. Tvrzení, že o souhlasu lze mít pochyby, protože měl být udělen před rokem 1989, tedy v nedemokratických poměrech, je v daném případě irelevantní, protože podle skutkových zjištění s užíváním cesty veřejností nikdo neprojevil nesouhlas ani po roce 1989, a to až do roku 2007 (viz též bod 32 napadeného rozsudku). Pokud D. V. vypověděla, že cesta byla bez vědomí právních předchůdkyň stěžovatele upravena, nestojí toto její tvrzení v opozici k tvrzení naprosté většiny svědků o dlouhodobém užívání cesty bez námitek právních předchůdkyň stěžovatele, jak je v kasační stížnosti naznačeno.

Stěžovatel dále bez jakéhokoli bližšího zdůvodnění své námitky tvrdil, že skutkově podložený není ani závěr o zřetelnosti cesty v terénu. Nejvyšší správní soud odkazuje na bod 19 napadeného rozsudku, kde se krajský soud s touto námitkou přesvědčivě a podrobně vypořádává, mimo jiné odkazem na závěry místního šetření konaného dne 11. 3. 2011.

Stěžovatel na závěr kasační stížnosti uvedl, že se krajský soud nezabýval podstatnou okolností uvedenou v žalobě, totiž tím, že předmětná cesta prochází souborem budov tvořících statek stěžovatele, majících charakter uzavřeného objektu ve smyslu § 7 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích. Nejvyšší správní soud ze spisu krajského soudu zjistil, že stěžovatel námitku porušení § 7 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích v žalobě nevznesl, neboť k této věci pouze na straně 3 žaloby uvedl, že *„[z]bytky asfaltu se nachází na předmětném místě akorát ve dvoře – statku žalobce p. H., mezi jeho budovami a chlévy“*. Skutečnou žalobní námitku však stěžovatel k charakteru uzavřeného objektu neuplatnil. Tudíž je logické, že se jí krajský soud nezabýval (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Za této situace se námitkou uzavřenosti objektu ve smyslu citovaného ustanovení nemůže zabývat ani Nejvyšší správní soud (§ 104 odst. 4 s. ř. s.)

Nejvyšší správní soud pro důvodnost výše uvedené první kasační námitky rozsudek krajského soudu zrušil podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení, ve kterém bude krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Hlavním úkolem krajského soudu tedy bude posoudit naplnění podmínky nutné komunikační potřeby ve světle argumentace uplatněné stěžovatelem.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. března 2017

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu